

100
suis et vestris, et nostris omnibus, Vir Charissime,
et Patrem tuum amare perge. Heidelberg ipsa Pe-
tri Cathedra, cum jam illa Cathedra mea desereret, scem.
Anno cum Deo abes.

Danieli Saxoni Ecclesiaste atq; Superin-
tendenti in Halberstad. Saxonum.

38.

Salutem à Domino feru. Non est dubium in saeculis hisce
perturbationibus atq; distractionibus animorum, quibus
patriam nostram Germaniam adeo conuat; nunc videmus,
ut non absurde omnino conquerantur quidam sim-
pliciores, vix duos inveniri de fide consentientes.
Filium Dei regnantem à dextris Dei inter nos tibi colligere
veram Ecclesiam et ubiq; locorum nosse suos, atq; habere
non paucos veritatem ac pacem diligentes, inq; fide et
charitate sanctam oporoider atq; horroris profitentes.
Id adeo Vir Magnificus D. Brederodius Ordo: Confederat.
Belgii per Germaniam Legatus, nuper ab oris vestris
hac reversus, nobis confirmavit multis exemplis, actus
cumprimis, vir Reverende, cujus cum ille doctrinam,
eloquentiam, virtutesq; praedatras, imprimis vero stu-
dium Orthodoxas singulare pro eximio, quo pollet iudicio
suo multis verbis nobis commendaret, fateor me ejus ser-
mone non modo recreatum fuisse plurimum, sed quoq;
ad gratulandum Ecclesiae et ad tecum conferendum studia
mea permotum. Age igitur, mi frater, quod agis fortiter
agito in Domino, ut talentum tuum plura alia luceat,
pro quo laetus tandem vocem exipias Domini, euge perve-
bone. De Synonymis praesidio et errore, quo tentantur,
liberandis tibi prima cura esto. Controversias ad regu-
lam verbi divini exigi parum pleriq; et suspectum
nunc videtur. Augustanae Confessionis plus illis ad vulgus
valet auctoritas. Etsi. Fiamus omnia omnibus. Ad
hanc igitur sententias suas et aliorum, qui perturbant
Ecclesiam, probe examinent. Profecto opinionibus de

parta X⁸⁶ de gratia alligata aut infusa verbis et
symbolis. in artic. 3. 5. 9. 13. sese graviter impingere, ac
ne decimiqueidem p^{er}tor: quod causa fuit recessione:
unquam hactenus servare. deprehendent. Quis enim ab
anno XXX. huc usq. retinuit velurjit phrasia p^{er}tor
X⁸⁶ unter der Gestalt Brodts und Wein: sub specie
panis et vini, quam solum ex primo exemplari authen-
ticam esse volunt Bergenses? Nos sancte testamur,
nihil tota eâ Confessione doceri, à quo nostra Eule-
sia dissentiant, excepto p^{er}tor decimi articuli, cuius
d^{er}rocar ex articulo XIII. et Apologia, nec non alijs
authoris ipsius declarationibz petendam esse statuimus.
Etsi igitur solis scripturis sacris nos adstringere dedi-
cimus, tamen et veteris Ecclesie consensum plurimum
facimus, et ab Augustana Confessionis doctrinâ
juxta normam divinam intellectâ, adeo non recedimus,
ut etiam iurejurando Academico Facultatis nostrae
à candidatis S. Theologiae hoc ipsum caput exigamus.
Cum anno XXX. Ecclesia Suevica Orthodoxa, abhor-
rentes à p^{er}tor decimi articuli suam exhibuissent
Augusta Confessionem, idonea ea occasio visa fuit
Imperatori distrahendi Ecclesiae Evangelicos, quod Stei-
danus recte monuit. Huc etiam spectabant et hodie
spectant edicta, ne cum Orthodoxis, quos Calvinianos
vocant, ulla fieret aut fiat conjunctio. Sed non ob-
stantibz edictis, civitates quatuor salva sua Confessi-
one recepta fuerunt in foedus anno XXX. Sualdovide,
biennio post Sarinfurt. concordia firmata cum fu-
thero anno XXXVI. Post certamina redintegrata
Palatinus Elector noster sanctae recordationis Con-
fessionis Augustanae subscripsit anno LXI. Namburgi.
idemq. quinquennio post venientibz Blaxkoy⁸ Au-
gusta ab omnibz Imperii Ordinibz Socijs Protestan-
tium est habitus. Nec dispar nunc ratio aut status est
Ecclesiarum Orthodoxarum in Electorali Palatinatu.
Anhaltinatu et alibi in Germania. Quae omnia huc
accipi

accipi velim, non quod te doceam historias, sed quod *De Ho ibos*
 quoddam nostra ignorare te nolim, ne movear
 popularibus irrequietis clamoribus, nos esse alienos
 ab Augustana Confessione, exsortes pacis publicae, dissi-
 dere in fundamento, et quod *Dressensis* Papa nuper
 nescio falso aut turpiter magis professus est scripto:
Lutheranis cum Papistis magis convenire, quam cum
Orthodoxis. Sed haec valeant. Tu a nimum ac studium
 in te meum in bonam partem accipe, et si videbitur,
 et propter redde. Deus tuo ministerio spiritus suo
 adsit, et benedictione sua tibi suisque hunc annum
 efficias salutarem. Vale Heidelberg 4. Non. Januarij
 ibos.

Viro Clarissimo Casparo Laurentio
 Genevae Professori

59.

Salutem à Domino Jesu. *Domodum* expectata tua advene-
 runt, vir Clarissime, frater honorande, quia scripu-
 tum mihi exemerunt, qui nos urgebat ex Vapincano
 decreto, quod nos; urgentibus alijs, approbavimus qui-
 dem in se, et si de facto, quod Confessionis articulis
 ascriptum videbatur admodum alieno tempore, *Et expro-*
An vobis conscius et probantibus id factum esset, scire ave-
bamus, de quo opportunè tu me edocueris. Sed quid faci-
etis? Dividetis in Synodo futura sententias? damna-
bitis factum fratrum? cum illis stabitis, qui decretum
rescindendum, articulum confessione tollendum censent?
 Caritas et prudentia vestra aliud vobis suadebant,
 quando nec adversarius spectaculum aliud optatius
 praeberi, nec Eulepis vestris vulnus periculosius in-
 fleigi posset, quam intestina discordia. Tres video
 quaestiones hae agitari. 1. An Synodus rectè decretum
 fecerit? 2. An rectè idem Confessionis inseruerit? 3. An
 insertum dispungere debeat? De primâ neminem
 Orthodoxorum ambigere arbitror, quin rectissime
 statuerit ac pronunciaverit Papam Romanum